

Burcu Kösem
EKONOMİ - FINANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

Haftalık Ekonomi Bülteni

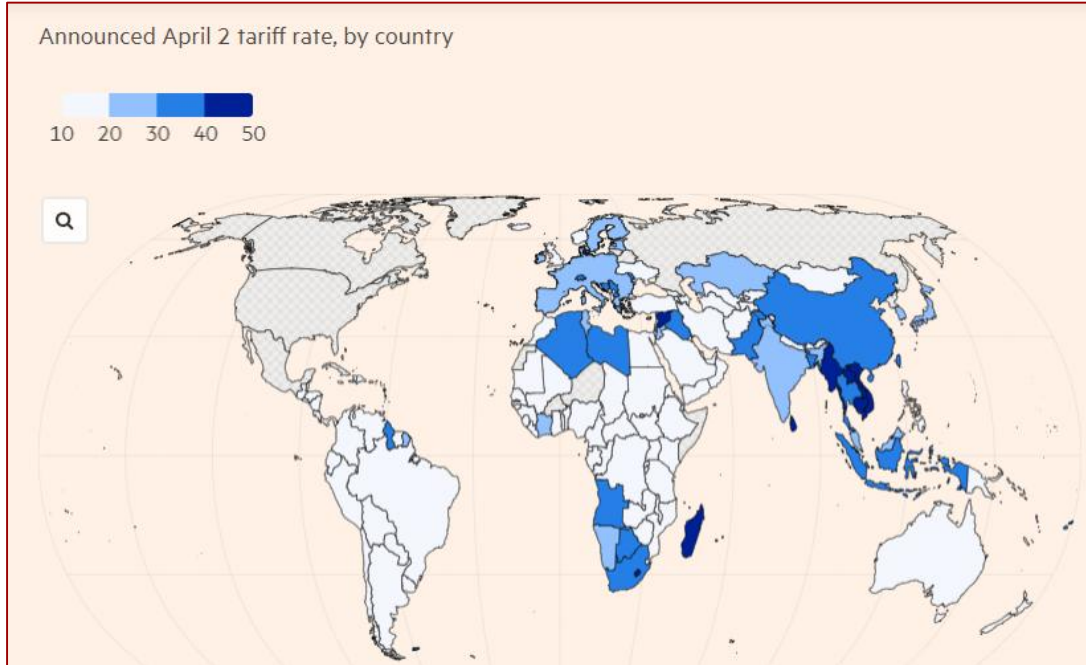
4 Nisan/ 2025

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

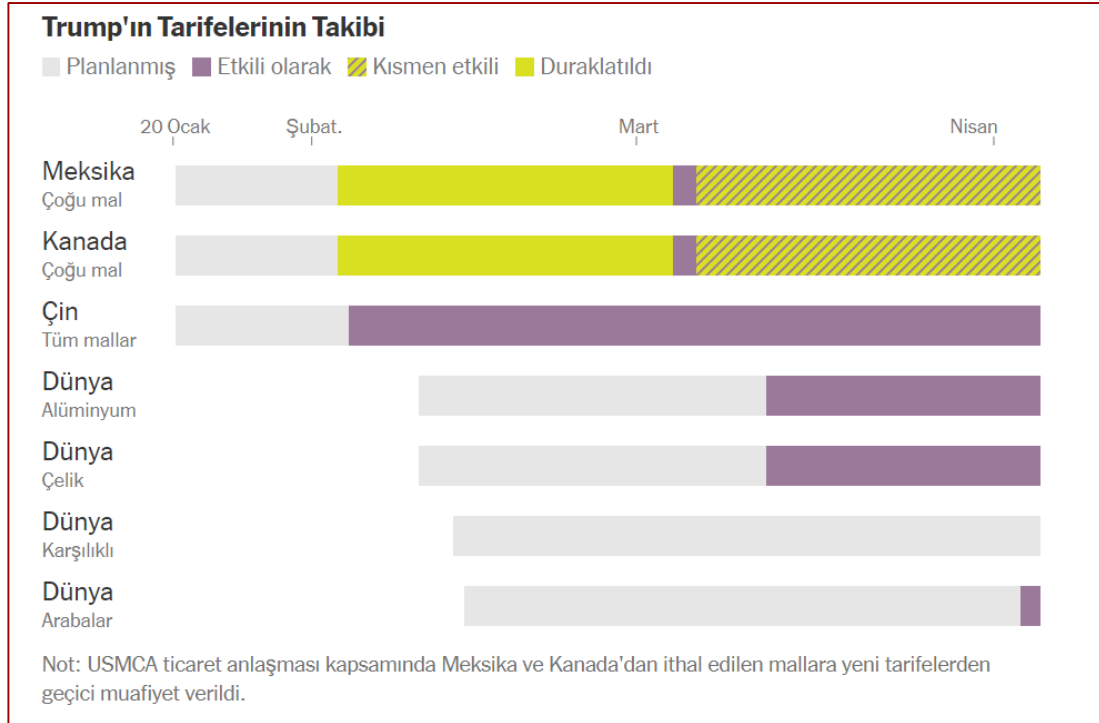
ABD'nin beklenen karşılıklı tarifeleri geldi!

- ❑ Başkan Trump , ABD imalatını canlandıracağını ve gelir yaratacağını savunduğu ithal mallara uyguladığı bir dizi gümrük vergisiyle küresel ekonomik düzeni yeniden düzenlemeye çalışıyor.
- ❑ Çarşamba günü Beyaz Saray'da düzenlenen bir törende Bay Trump bugüne kadarki en kapsamlı tarifelerini açıkladı . Bunlar arasında Kanada ve Meksika hariç tüm ülkeler için %10'luk bir oran ve yönetim yetkililerinin Amerika Birleşik Devletleri'ne haksız davrandığını söylediği ülkeler için ise çoğu uzmanın beklediğinden çok daha yüksek oranlar vardı.
- ❑ Üstelik bu yeni tarifelerin duyurusu, tüm ithal otomobillere uygulanan tarifelerin yürürlüğe girmesinden saatler önce gelerek, açık bir ticaret savaşı başlatmış oldu.
- ❑ Perşembe günü, dünya borsaları büyük bir şoktan geçerken, S&P 500 ise yüzde 3 düşüşle açılış yaparak, bu silsileye tepki verdi. Çin ve Avrupa Birliği üyeleri de dahil olmak üzere birçok ülke misilleme konusunda uyardı.

Tarifelere kapsamlı bir bakış

- Ticaret politikası uzmanları, Bay Trump'ın ilk döneminde olduğu gibi, yeni ABD tarifelerinin maliyetini büyük ihtimalle Amerikalı tüketicilerin karşılayacağı konusunda hemfikir. Perakendeciler genellikle fiyatları artırıyor ve ithal malzemeler kullanan üreticiler daha yüksek maliyetlerle karşı karşıya kalıyor. İthalata tarifeler koymak ayrıca ABD dolarının değerini yükselterek Amerikan ihracatını daha pahalı hale getirebilir.

ABD'nin ticaret ortakları nasıl tepki verdi?

- ❑ Trump'ın stratejisi, Amerika'nın en yakın müttefikleriyle onlarca yıldır imzalanan serbest ticaret anlaşmalarını altüst ederek, halihazırda büyük ticaret ortaklarından misilleme gelmesine neden oldu.
- ❑ Bu hafta, dünya liderleri , Amerika'nın en yakın ticaret ortaklarına uygulanan tarifelerin büyüklüğünden şaşkına döndü ve misillemeye yönelik hazırlığa giriştiler.
- ❑ Avrupa Birliği, viski, motosiklet ve kadın giyimi gibi çok çeşitli mallara yoğunlaşan daha önceki misilleme önlemlerini duyurduktan sonra, yeni Trump tarifelerine karşı önlemler hazırladığını söyledi. (AP'nin oy birliği yerine oy çokluğuna geçme kararı gündemde) Yetkililer ayrıca, yalnızca 2021'de Büyük Teknoloji ve Wall Street'i hedef almak için geliştirilen yeni bir ticaret silahı kullanarak hizmetlerde ticaret engelleri düşünüyor.
- ❑ Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, perşembe günü sabahın erken saatlerinde yaptığı konuşmada, küresel ekonominin tarifelerden "büyük ölçüde etkileneyeceğini" söyledi.
- ❑ Kanada , işçilerini, işletmelerini ve ekonomisini Bay Trump'ın yeni tarifelerinden ve tehditlerinden korumaya yemin etti. Başbakan Mark Carney geçen hafta Amerika Birleşik Devletleri'nin " artık güvenilir bir ortak " olmadığını açık olduğunu söyledi.
- ❑ Mart ayında, ABD'nin çelik ve alüminyuma uyguladığı gümrük vergilerinin yürürlüğe girmesinin ardından Kanada hükümeti, daha önce açıklanan yüzde 25'lik gümrük vergilerine ek olarak 20 milyar dolar değerinde ABD ithalatına yeni misilleme vergileri uygulayacağını duyurdu.
- ❑ Meksika, gümrük vergilerinden korunmak için büyük çaba sarf etti; suçlanan yirmiden fazla kartel liderini ceza davalarıyla yüzleşmek üzere ABD'ye , fentanil laboratuvarlarına ve ABD sınırına asker gönderdi.
- ❑ NYT'nin İngiltere'ye yönelik yorumuysa yeni dost-düşman ilişkisini konumlandırır nitelikte: «İngiltere — samimi bir Oval Ofis toplantısına, olağanüstü bir kraliyet davetine ve ilgili başbakanı Keir Starmer'ın "özel ilişkiye" övgülerine rağmen — yine de Bay Trump'ın tarifelerine kapıldı . Bay Starmer, İngiltere'nin hemen misilleme yapacağını ima etmedi, ancak Amerika Birleşik Devletleri ile bir ticaret anlaşmasına yönelik müzakerelerin devam edeceğini söyledi.»
- ❑ Vietnam, Kamboçya ve Tayland gibi Güneydoğu Asya ülkeleri, Amerika Birleşik Devletleri'ne gidecek olan çanta, elektronik, ayakkabı ve otomobil parçaları üreten fabrikalar için kendilerini Çin'e alternatif haline getirmek için çalışmaktaydı ve fakat Trump'ın en cezalandırıcı tarifelerini bölgeye yöneltmesinin ardından bu durumun değiştiği söylenebilir.

Ve Çin, acele bir misillemeyle karşılık verdi!

- ❑ Çin, Trump'ın gümrük vergilerine misilleme olarak tüm ABD ithalatına yüzde 34 oranında gümrük vergisi getireceğini duyurdu. Bu acele misillemenin ABD başkanının asla geri adım atmayacağına dair yemin etmesinin ardından dünyayı tam teşekküllü bir ticaret savaşına soktuğu yönünde görüşler var...
- ❑ Pekin'in açıklamasının ardından küresel borsa piyasaları Cuma günü kayıplarını artırdı, S&P 500 yüzde 3,8, Avrupa genelindeki Stoxx 600 ise yüzde 5,1 düştü.
- ❑ Petrol fiyatları küresel ekonomik yavaşlama korkularıyla düştü, Brent ham petrolü yüzde 7,4 düşüşle varil başına 64,96 dolara geriledi.
- ❑ Trump, Wall Street günlük işlemlere başlamadan hemen önce Truth Social adlı sosyal medya hesabından, "ÇİN YANLIŞ OYNADI, PANİKLEDİLER - YAPAMAYACAĞI TEK ŞEY BU!" dedi.
- ❑ Çin Ticaret Bakanlığı Cuma günü yaptığı açıklamada, vergilerin ABD'nin "karşılıklı" vergilerinin yürürlüğe girmesinden bir gün sonra, 10 Nisan'dan itibaren tüm ABD ithal mallarına uygulanacağını söyledi.
- ❑ Pekin'in bu hamlesine, nadir toprak elementlerinin ihracatına getirilen kısıtlamalar ve ABD'li kimya devi DuPont'un Çin yan kuruluşuna yönelik soruşturma da dahil olmak üzere bir dizi başka önlem de eşlik etti.
- ❑ Trump , Wall Street ve dünyadaki diğer borsalardaki düşüslere rağmen, Washington'ın gümrük vergilerini bir asırdan fazla süredir görülen en yüksek seviyeye çıkaracak olan politikasında ısrar edeceğini söyledi.
- ❑ "AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NE GELEN VE BÜYÜK MİKTARLARDA PARA YATIRIMI YAPAN ÇOK SAYIDA YATIRIMCIYA, POLİTİKALARIM ASLA DEĞİŞMEYECEK," diye yazdı. "BU, ZENGİN OLMAK İÇİN, HER ZAMANKİNDEN DAHA ZENGİN OLMAK İÇİN MÜTHİŞ BİR ZAMAN!

Çin misillemesinin kapsamı

- ❑ Peterson Uluslararası Ekonomi Enstitüsü'nün analizine göre, ABD Başkanı'nın bu hafta Çin'den ABD'ye yapılacak ithalata yüzde 34 oranında gümrük vergisi uygulayacağını açıklamasıyla birlikte ABD'nin Çin mallarına uyguladığı ortalama gümrük vergisi yüzde 76'ya çıkacak. Bu rakam, Trump'ın geçen yılki seçim kampanyasında tehdit ettiği yüzde 60'ın çok üzerinde.
- ❑ Daha önce bu düzeydeki gümrük vergilerini en kötü senaryo olarak değerlendiren Pekin, ABD'nin yeni vergilerini "tipik bir tek taraflı zorbalık hareketi" olarak niteledi.
- ❑ ABD'nin bu hafta uyguladığı gümrük vergilerinin "uluslararası ticaret kurallarına uymadığı ve Çin'in meşru hak ve çıkarlarına ciddi zarar verdiği" belirtildi.
- ❑ Capital Economics'ten Çin ekonomisti Leah Fahy, bir araştırma notunda, Pekin'in yüzde 34'lük yeni misilleme vergisinin ülkenin ABD ithalatına uyguladığı ortalama gümrük vergisini yaklaşık yüzde 50'ye çıkardığını ve "önemli bir tırmanışa" işaret ettiğini söyledi.

Trump'ın tarife gerekçeleri

- ❑ Trump, tarifeleri çok amaçlı bir araç olarak tanımladı ki savunmalar şu şekilde:
- ❑ Kanada, Meksika ve Çin'e uygulanan gümrük vergileri , Amerika'nın en büyük ticaret ortaklarını, ABD'ye uyuşturucu ve göçmen akışını engellemeye zorlamak için kullanılan bir sopadır.
- ❑ Çelik, alüminyum ve bakıra uygulanacak vergiler , savunma açısından önemli olan yerel endüstrileri korumayı amaçlıyor.
- ❑ Otomobillere uygulanacak vergiler ise üretim sektörünün kritik bir üssünü destekleyecek.
- ❑ Yeni bir "karşılıklı" tarife sistemi, Amerika'nın dünyanın geri kalanı tarafından "dolandırılmasını" engellemenin bir yoludur.
- ❑ Başkan ayrıca tarifelerin hükümetin vergi kesintileri ve harcamaları için kullanabileceği ve hatta federal bütçeyi dengeleyebileceği büyük miktarda gelir elde edeceğini savundu.
- ❑ Ancak ekonomistler, ithal mallar daha pahalı hale geldikçe tüketicilerin daha az harcama yapması nedeniyle ekonominin daralması durumunda tarifelerin aslında vergi gelirini azaltabileceğini belirtiyorlar.
- ❑ Ticaret uzmanları ise tarifelerin Bay Trump'ın ifade ettiği tüm hedeflere aynı anda ulaşamayacağını belirtiyor. Aslında, hedeflerinin çoğu birbiriyle çelişiyor.
- ❑ Örneğin, Bay Trump'ın tarifeleri şirketleri ürünlerini ABD'de daha fazla üretmeye teşvik ederse, Amerikalı tüketiciler daha az ithal mal satın alacaktır. Sonuç olarak, tarifeler hükümet için daha az gelir yaratacaktır.
- ❑ Washington merkezli bir düşünce kuruluşu olan Peterson Uluslararası Ekonomi Enstitüsü'nde kıdemli üye olan Chad Bown, "Bu tarifelerin hepsi birbirleriyle içsel olarak tutarsız," dedi. "Peki gerçek öncelik nedir? Çünkü tüm bu şeylerin aynı anda gerçekleşmesine izin veremezsiniz."

Tarifelerin ABD enflasyonuna yansımaları

- ❑ Trump'ın gümrük vergileri, ABD'ye çok çeşitli malların başlıca tedarikçisi olan ülkeleri hedef alıyor.
- ❑ Amerikan aileleri için çok muhtemel sonuç , marketlerde, araba bayilerinde, elektronik perakendecilerinde ve pompada daha yüksek fiyatlardır. Çoğu Meksika'dan ithal edilen taze ürünler, alışveriş yapanların fiyatlarda bir artış fark edebileceği ilk kategorilerden biridir. Bu, diğer ürünlerin yanı sıra Meksika avokadoları, domatesleri ve çilekleri için birkaç hafta içinde gerçekleşebilir.
- ❑ Fiyat artışları içki reyonlarını da, özellikle bira ve tekilayı vurmaya hazırlanıyor. ABD Tarım Bakanlığı'na göre, 2023'te Meksika'dan ABD'nin tarımsal ithalatının yaklaşık dörtte üçü sebze, meyve, içecek ve damıtılmış içkilerden oluşuyordu.
- ❑ Araba gibi dayanıklı malların fiyatlarının artması, mevcut stoklar nedeniyle veya şirketlerin tarifelerin geçici olmasını beklemesi nedeniyle daha uzun sürebilir.
- ❑ Yale Bütçe Laboratuvarı, Perşembe günü yürürlüğe girmesi planlanan Bay Trump'ın yeni otomobil tarifelerinin araç fiyatlarını ortalama %13,5 artıracacağını, bunun da standart yeni bir 2024 otomobilinin fiyatı için 6.400 dolar ek bir maliyete denk geleceğini tahmin etti. Grup, tarifeler sonucunda Amerikan hanelerinin 500 ila 600 dolar daha fazla ödeyeceğini tahmin etti.
- ❑ Bay Trump, fiyat artışlarının diğer ekonomik faydalarla karşılaştırıldığında çok az olacağını savundu ve bu düşünceyi tekrarladı. Hafta sonu, NBC News muhabiri Kristen Welker başkana tarifelerin arabaları daha pahalı hale getirebileceğinden endişe edip etmediğini sordu. Bay Trump, "hiç umursamadığını" söyledi ve tüketiciler için "Yabancı otomobillerin fiyatları artarsa, Amerikan otomobilleri satın alacaklardır" dedi.
- ❑ Ancak ekonomik sıkıntı henüz resmi verilere yansımadan kendini göstermeye başladı ve tüketici kaygısı artıyor .

Tarifelerin piyasa yansımaları

Perşembe günü Wall Street'te şok etkisi yaratan yeni ve kapsamlı bir gümrük vergisi dalgası yaşandı. Ekonomik tahminlerin altüst olması ve küresel büyümeye ilişkin endişelerin artmasıyla borsa piyasaları koronavirüs salgınının zirve yaptığı dönemden bu yana en kötü gününü yaşadı.

S&P 500 Perşembe günü neredeyse %5 düştü ve Haziran 2020'den bu yana en kötü performansını gösterdi. Perşembe günkü düşüş, tarife görüşmelerinin baskısıyla yoğunlaşan ekonomik endişeler arasında S&P 500'ün son altı haftanın beşinde düşmesinin ardından geldi. Ancak uzmanlar, etkilerin finansal piyasalarla sınırlı olmayacağını söyledi.

Cuma günü borsalardaki düşüş devam etti. Küresel ticaret savaşının tırmanmasına ilişkin endişeler, ABD işgücü piyasasının sağlığına ilişkin olumlu okumaları gölgeledi.

Marka ve sektör bazında piyasa etkileşimleri sert oldu

- ❑ NYT'da konuyla ilgili bilgi sahibi bir kişinin Cuma günü söylediğine göre, şimdi satın al-sonra öde kredi kuruluşu Klarna, hisselerini birkaç hafta içinde listelemeyi planladıktan sonra piyasa çalkantısı ortasında ilk halka arzını erteleyecek. Daha önce The Wall Street Journal tarafından bildirilen bu hareket , tarifelerin yol açtığı sonuçlar nedeniyle anlaşma yapma gibi Wall Street işletmelerinin ne kadar sekteye uğradığının altını çiziyor.
- ❑ Japon video oyun şirketi Nintendo, Cuma günü yaptığı açıklamada, Başkan Trump'ın uyguladığı gümrük vergileri nedeniyle yeni konsolu Switch 2 için ABD'de ön siparişlerin erteleneceğini söyledi . Switch 2'nin fiyatı bu hafta 450 dolar olarak açıklandı. Şirket, 5 Haziran çıkış tarihinin değişmediğini söyledi.
- ❑ Nintendo, "gümrük tarifelerinin ve değişen piyasa koşullarının potansiyel etkisini değerlendirmek için" ön siparişleri ertelediğini ve yeni bir tarihin daha sonra duyurulacağını söyledi.
- ❑ Seyahat şirketlerinin hisse senetleri, Wall Street yatırımcılarının Başkan Trump'ın ticaret savaşının küresel ekonomiyi yavaşlatacağı ve tatil ve iş seyahatlerine olan talebi büyük ölçüde azaltacağı yönündeki endişelerinin artmasıyla takip eden ikinci gün de düştü.
- ❑ Bazı şirketler yakın zamanda rezervasyonların azaldığına dair uyarılar yayınlamaya başlamıştı. Geçtiğimiz ay, son birkaç yıldır finansal olarak iyi performans gösteren Delta Air Lines ve diğerleri yılın ilk üç ayı için tahminlerini düşürdüler. Diğer şeylerin yanı sıra, bazı işletmelerin ve federal hükümetin biletlere daha az harcama yaptığına dair işaretler gösterdiler.
- ❑ Bir araştırma şirketi olan Oxford Economics, yabancı gezginlerin ülkeye seyahat etmeyi bırakmayı tercih etmesiyle, ABD'nin küresel eğlence seyahatindeki payının 2026'ya kadar yüzde 1,5 oranında azalacağını beklediğini söyledi. Ancak şirket ayrıca, Trump'ın bu haftaki tarife duyurusunun cevaplardan çok soru yarattığını da belirtti.
- ❑ Banka hisseleri serbest düşüşte, Bank of America ve Goldman Sachs Perşembe günü benzer düşüşlerin ardından Cuma günü yüzde 8 düştü. Barclays analistleri bunun sebebinin basit olduğunu söyledi: "Bankalar tarifelerden doğrudan etkilenmese de, etkilenen her sektöre maruz kalıyorlar.«
- ❑ Teknoloji ağırlıklı Nasdaq Composite endeksi, Wall Street'in son zirvesinden itibaren en az yüzde 20'lik bir düşüş için kullandığı terim olan ayı piyasasına düştü. Endeks, dün yüzde 6 düştükten sonra, 2020'den bu yana en kötü gününe ulaştıktan sonra, gün içinde yaklaşık yüzde 3 daha düşük seviyede.
- ❑ Alliance Bernstein'da ekonomist olan Eric Winograd, bugünün güçlü istihdam raporuna verilen sessiz tepkiyi şöyle özetliyor: "ABD'nin giriştiği tam teşekküllü ticaret savaşından çok daha az önemli"

Fed Başkanı Powell'dan açıklamalar

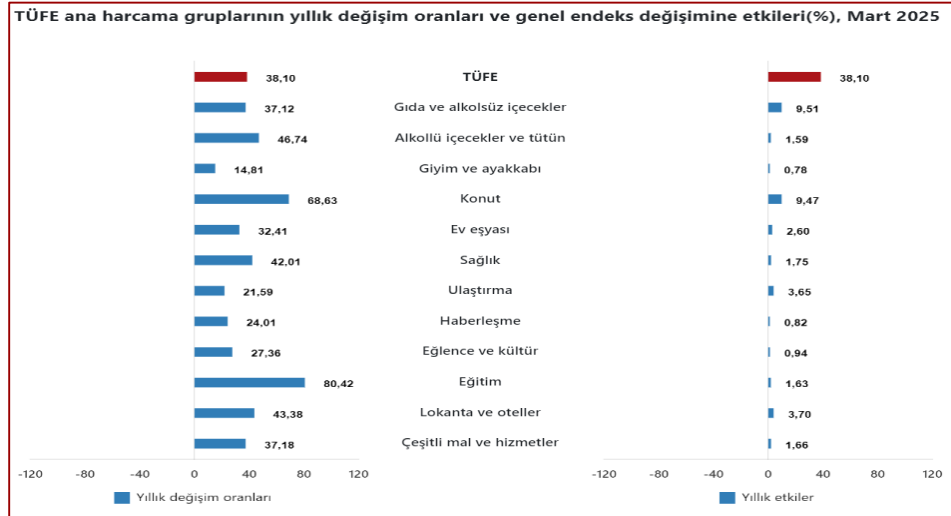
- ❑ ABD Merkez Bankası (Fed) Başkanı Jerome H. Powell, ekonominin şu ana kadar "iyi bir yerde" olmasına rağmen görünüm konusunda daha karamsar bir ton kullanırken, Başkan Trump'ın tarifelerinin başlangıçta beklenenden daha yüksek enflasyonu ve daha yavaş büyümeyi tetikleme riski taşıdığı konusunda uyardı.
- ❑ "Belirsizlik yüksek kalırken, tarife artışlarının beklenenden önemli ölçüde daha büyük olacağı artık netleşiyor," dedi. "Aynı şeyin daha yüksek enflasyon ve daha yavaş büyümeyi içerecek olan ekonomik etkiler için de geçerli olması muhtemel.
- ❑ Powell, daha yüksek işsizliği de içerebileceği uyarısında bulunduğu bu sonucun risklerini "yüksek" olarak nitelendirdi.
- ❑ Cuma günü Virginia, Arlington'da düzenlenen bir konferansta yaptığı konuşmada, "Tarifelerin enflasyonda en azından geçici bir artışa neden olma olasılığı yüksek olsa da, etkilerinin daha kalıcı olması da mümkün" dedi.
- ❑ "Bu sonucun önlenmesi, uzun vadeli enflasyon beklentilerinin iyi bir şekilde sabitlenmesine, etkilerin büyüklüğüne ve bunların fiyatlara tam olarak yansımalarının ne kadar sürdüğüne bağlı olacaktır" dedi. Tarifelerden kaynaklanan daha yüksek enflasyonun "önümüzdeki çeyreklerde" ortaya çıkabileceğini söyledi. Powell, Fed'in "yükümlülüğünün" "fiyat seviyesindeki tek seferlik artışın devam eden bir enflasyon sorununa dönüşmemesini" sağlamak olduğunu sözlerine ekledi.
- ❑ Bay Powell'ın konuşmasından birkaç dakika önce Truth Social'a çıkan ABD Başkanı Trump ise Fed başkanını "her zaman 'geç' kalmakla" suçlayarak faiz oranlarını düşürmeye çağırdı.
- ❑ "Fed Başkanı Jerome Powell'ın Faiz Oranlarını düşürmesi için MÜKEMMEL bir zaman olurdu. O her zaman "geç" kalır, ancak şimdi imajını değiştirebilir ve bunu da hemen yapabilir," diye yazdı Bay Trump. "FAİZ ORANLARINI DÜŞÜR, JEROME VE SİYASET OYNAMAYI BIRAK!"

TAYSAD'dan rekabetçiliği koruma mesajı

- ❑ Konuya ilişkin AA muhabirinin sorularını yanıtlayan TAYSAD Başkanı Yakup Birinci, ABD'nin Türkiye'den ithal ürünlere getirdiği yüzde 10'luk verginin, Çin ve AB ülkelerine yönelik uygulanacak daha yüksek vergi oranlarıyla karşılaştırıldığında sektöre göreceli bir rekabet avantajı sunduğunu söyledi.
- ❑ Birinci, bu durumun kısa vadede Türkiye'nin ABD pazarındaki konumunu korumasına katkı sağlayacağını belirterek, şöyle devam etti:
- ❑ "Ancak uzun vadede Çin'in üretim avantajları ve agresif ihracat stratejileri göz önüne alındığında risk oluşturuyor. Çin, ABD'ye doğrudan ihracatta yüksek vergilerle karşılaşacağı için Türkiye'nin ihracat yaptığı üçüncü ülke pazarlarına daha yoğun bir şekilde yönelebilir. Bu da Türk otomotiv tedarik sanayinin bu pazarlarda daha sert bir Çin rekabeti ile karşılaşması anlamına geliyor.
- ❑ Başkan Trump'ın duyurduğu yeni tarifeler, otomotiv ihracatçısı ülkeler üzerinde baskı yaratacak ve küresel otomotiv ticaretinde dengeleri değiştirecektir. Özellikle AB merkezli üreticiler, maliyet artışlarını dengelemek için üretim lokasyonlarını gözden geçirebilir ve ABD'de yeni yatırımları gündeme alabilir. Bu durum, tedarik zincirlerinde değişikliklere yol açarak rekabetin yeniden şekillenmesine neden olacaktır."
- ❑ TAYSAD Başkanı Birinci, Türkiye açısından bakıldığında bu tarifelerin hem riskler hem de fırsatlar içerdiğini dile getirdi.
- ❑ ABD'ye yapılan ihracatın artırılmasına dikkati çeken Birinci, "ABD'ye yapılan ihracatın artırılması için üretim süreçlerimizin rekabetçiliğini korumamız gerekirken, diğer ihracat pazarlarında oluşabilecek yeni dinamiklere karşı da proaktif olmalıyız. ABD'ye ihracatta navlun maliyetlerini dengeleyecek lojistik çözümler geliştirilmeli ve markalaşmaya yönelik stratejiler güçlendirilmeli." diye konuştu.
- ❑ Birinci, Türkiye'nin jeopolitik konumunun, AB ile olan Gümrük Birliği ve yüksek kalite standartlarının bu yeni dönemde önemli avantajlar sağladığını belirtti.
- ❑ Küresel otomotiv endüstrisindeki dinamiklere vurgu yapan Birinci, şu değerlendirmelerde bulundu:
- ❑ "Ancak küresel otomotiv endüstrisindeki teknolojik dönüşüm ve ticaret politikalarındaki belirsizlikler karşısında, AR-GE ve inovasyona yönelik yatırımların artırılması, dijital dönüşüm süreçlerinin hızlandırılması ve nitelikli işgücü kapasitesinin geliştirilmesi kritik önem taşıyor. Uzun vadeli başarı için Türkiye'nin sürdürülebilir üretim modellerine odaklanması ve stratejik işbirliklerini güçlendirmesi gerekiyor. Sonuçta ek vergilerin esas hedefinin, ABD'nin dış ticaret dengesini kendi lehine çevirmek ve ithalatı sınırlayarak kendi iç üretimini artırmak olduğunu unutmamalıyız. Bu sebeple, kısa vadedeki her türlü fırsat ve tehdit anlık olarak değişme potansiyeli taşımakta."

TCMB Mart ayı fiyat gelişmeleri raporu

- TCMB, Mart Ayı Fiyat Gelişmeleri Raporu'nu yayımladı.
- Rapora göre, yıllık enflasyon, gıda ve alkol-tütün gruplarında yükselirken, diğer ana gruplarda gerileme kaydetti.
- Martta gıda grubu öne çıkarken, bu grupta aylık fiyat artışı, işlenmemiş gıda alt grubu kaynaklı olarak güçlendi. Bu gelişmede, taze meyve ve sebze belirleyici olurken, ramazanın da etkisiyle et fiyatlarında kaydedilen artış dikkati çekti.
- Enerji grubunda, küresel ham petrol fiyatlarındaki düşüşü takiben akaryakıt fiyatlarında gerçekleşen gerilemenin, şebeke suyu tarifelerindeki artışlarla büyük ölçüde dengelenmesi sonucu, fiyatlar yatay seyretti.
- Temel mal grubunda, giyim ve ayakkabıda sezon indirimlerinin devam etmesiyle fiyatların düştüğü, dayanıklı mallarda fiyat artışlarının ılımlı seyrini koruduğu ancak diğer temel mallarda bir miktar güçlendiği izlendi.
- Hizmetler sektöründe aylık enflasyonun alt gruplar genelinde yavaşladığı, ulaştırma hizmetlerinde ise fiyatların gerilediği görüldü.
- Rapora göre, üretici fiyatları artışı, enerji grubunun etkisiyle bir miktar zayıflarken, yıllık üretici enflasyonundaki düşüş eğilimi devam etti.

Suudi petrolü, ABD tarifelerine destek verdi

- ❑ Suudi Arabistan liderliğindeki OPEC Plus petrol kartelinin sekiz üyesi, perşembe günü, daha önce planladıkları programı hızlandırarak petrol piyasasına günlük yaklaşık 2,2 milyon varil üretim eklemeyi planladıklarını söyledi.
- ❑ Rusya da dahil olmak üzere üreticiler, Mayıs ayında günlük toplam 411.000 varil ekleyeceklerini, bunun da üç aylık artışa denk geldiğini bir basın bülteninde söylediler. Mart ayında bu ay daha fazla petrol üretmeye başlama konusunda zaten anlaşmışlardı .
- ❑ Petrol fiyatları Perşembe günü sert bir düşüş yaşadı, hem artan ticaret sürtüşmelerinin küresel büyümeyi baltalayacağı korkusu hem de artan petrol arzı beklentisiyle ağırlaştı. Uluslararası kıstas olan Brent ham petrolü %6 düştü ve Amerikan standardı olan West Texas Intermediate %6,6 düştü.
- ❑ Dünya genelinde borsa piyasalarının, Başkan Trump'ın Amerika'nın ticaret ortaklarına yönelik gümrük vergilerini açıklamasının ardından sert düşüş yaşadığı bir günde, petrol fiyatlarındaki düşüş küresel ekonomi için nadir görülen iyi bir haber oldu .
- ❑ Karar, grubun bazı üyeleri, özellikle Suudi Arabistan tarafından, Amerikalı tüketiciler için benzin fiyatlarını düşürmeye çalışan Bay Trump'a bir jest olarak görülebilir.
- ❑ Ülkeler, yayınladıkları basın bülteninde, "sürekli sağlıklı piyasa temelleri göz önünde bulundurularak" hareket ettiklerini belirtti.
- ❑ Yatırım bankası RBC Capital Markets'ın küresel emtia stratejisi başkanı Helima Croft, Perşembe günü yayınladığı bir araştırma notunda, "Yetkililer bu adımın Washington'ı yatıştırmak için tasarlanmadığında ısrar etseler de, Başkan Trump şüphesiz daha düşük fiyatları memnuniyetle karşılayacaktır" diye yazdı.
- ❑ Bayan Croft, bu hareketin aynı zamanda Suudilerin grubun diğer üyelerinin kotalarını aşmaları durumunda buna müsamaha göstermeyecekleri ve fiyatları düşürmek ve "hile yapanları" cezalandırmak için üretimi artırmaktan çekinmeyecekleri mesajını vermeyi amaçladığını söyledi.

Bakan Şimşek, dış ticaret verilerini konjunktüre göre değerlendirdi

- ❑ Şimşek, sosyal medya hesabından, mart ayı dış ticaret verileri ile ABD'nin ilave gümrük tarifelerini değerlendirdi.
- ❑ Yıllık dış ticaret açığının martta geçen yılın aynı ayına göre 7,3 milyar dolar iyileşmeyle 84,5 milyar dolar olarak kayıtlara geçtiğini aktaran Şimşek, "Gün eksliğine rağmen martta ihracat yıllık yüzde 3,2 artarken enerji hariç ithalat artışı yüzde 0,8 oldu." bilgisini verdi.
- ❑ Şimşek, küresel büyümeyi olumsuz etkilemesi öngörülen ABD'nin yeni tarife artışlarının piyasalarda risk algısını artırıp emtia fiyatları üzerinde aşağı yönlü baskı oluşturduğuna dikkati çekerek, şunları kaydetti:

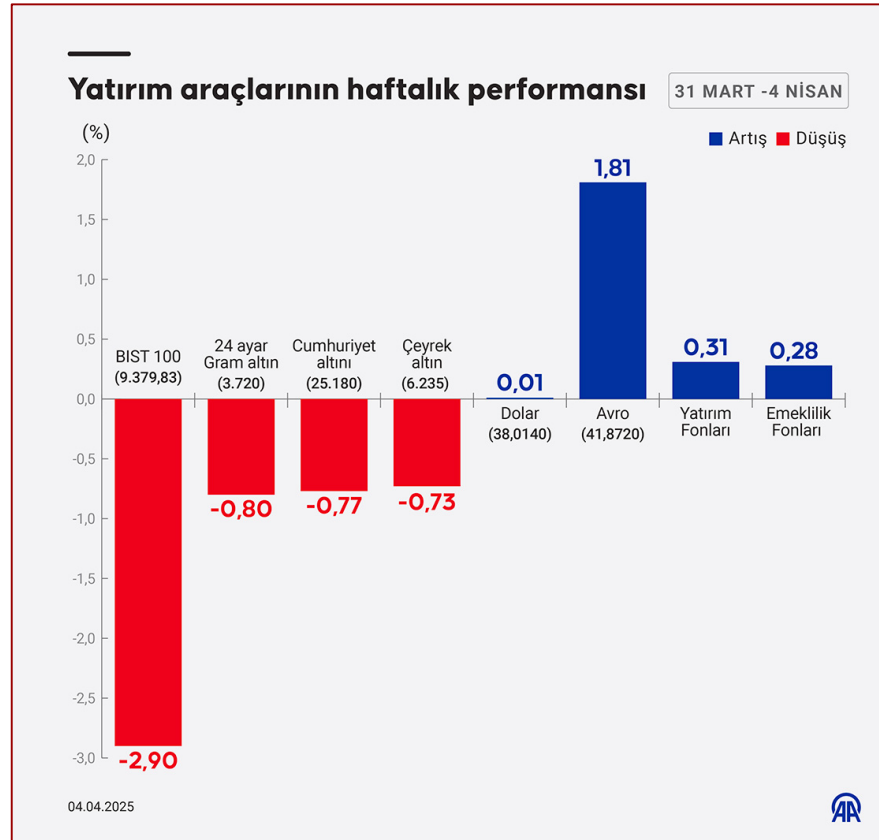
"Zayıf küresel büyüme, ihracatımız üzerinde risk oluştururken ülkemizin görece düşük tarife oranı bazı sektörlerde mukayeseli avantaj sağlayabilecektir. Diğer taraftan emtia fiyatlarındaki gerileme ve sıkılaştıran yurt içi finansal koşulların ithalatı zayıflatması beklenmektedir. Sürdürülebilir cari açık hedefimiz doğrultusunda üretimi ve ihracatı desteklemeye devam edeceğiz."
- ❑ Diğer taraftan Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Eroldu, ABD'nin Türkiye'ye baz seviyede ek gümrük vergisi uygulamasının, yüksek vergiye tabi ülkelerle kıyaslandığında Türkiye'nin ABD'ye ihracatında rekabet avantajı sağlayacağını söyledi.
- ❑ Eroldu, AA muhabirine yaptığı açıklamada, "Bu oranlar otomotiv üretiminde kullanılan bazı parçalar için geçerli olacak olup, bir kısım tedarik sanayi açısından göreceli bir avantaj oluşması beklenebilir. Motorlu taşıtlar için ise daha önce açıklanmış olan ilave gümrük vergileri geçerli olup, dün açıklanan yeni vergiler motorlu taşıtları kapsamıyor.
- ❑ Bugün itibarıyla devreye giren motorlu taşıtlara yönelik yüzde 25 ilave gümrük vergisinin tüm ülkelere eşit olarak uygulanacağı anlaşılıyor. Yapılan açıklamada ana bileşenlere yönelik yüzde 25 ilave gümrük vergisinin ise tüm ülkeler için Mayıs ayında yürürlüğe gireceği anlaşılıyor." diye konuştu. Eroldu, 5 Nisan'da yürürlüğe girecek Türkiye için yüzde 10'luk ek gümrük vergisinin, AB için yüzde 20 olarak uygulanacağını hatırlatarak, bu oranların otomotiv üretiminde kullanılan bazı parçalar için geçerli olacağını ve bazı tedarik sanayi ürünlerinde göreceli bir avantaj sağlayacağını belirtti.

AB ile ekonomide diyalog dönemi başladı

- ❑ Şimşek, Brüksel'de düzenlenen Türkiye-AB Yüksek Düzeyli Ekonomik Diyalogu Toplantısı'nın ardından AA muhabirine değerlendirmelerde bulundu.
- ❑ Türkiye-AB Yüksek Düzeyli Ekonomik Diyalogu kapsamında 6 yıl aradan sonra ilk toplantının yapıldığına işaret eden Şimşek, "Bu, Türkiye-AB ilişkilerinin geliştirilmesi anlamında çok önemli ve olumlu bir adım." dedi.
- ❑ Bakan Şimşek, üst düzey AB yetkilileriyle yapılan diyalog toplantısının olumlu geçtiğini vurgulayarak, "Oldukça yapıcı bir atmosferde geçti. Çok verimli toplantılar oldu. Hem Türkiye'nin hem Avrupa'nın karşı karşıya olduğu küresel meydan okumalar da dahil olmak üzere Avrupa'nın görünümü, Türkiye ekonomisinin görünümü gibi konuları konuştuk. Özellikle Türkiye'nin reform çabalarını, Türkiye'nin dezenflasyon çabalarını anlatma fırsatı bulduk." diye konuştu.
- ❑ AB'nin de yeni dönem politikalarına ilişkin bir perspektif sunduğuna dikkati çeken Şimşek, "Dünyada önemli değişimler yaşanıyor. AB de Türkiye de bu gelişmelerden etkileniyor. Birlikte çalışarak bu gelişmelerin etkilerini nasıl sınırlayabiliriz, AB ve Türkiye'nin menfaatine nasıl işbirliğine gidebiliriz, onları konuştuk. Üçüncü ülkelerde işbirliğini konuştuk. Türkiye-AB ilişkilerinin yeniden canlandırılmasını gündeme getirdik." değerlendirmesinde bulundu.
- ❑ Şimşek, özellikle Gümrük Birliğinin güncellenmesi ile vize serbestisi gibi birçok konuyu birinci elden AB Komisyonu Ekonomiden Sorumlu Üyesi Valdis Dombrovskis ve AB Komisyonu Genişlemeden Sorumlu Üyesi Marta Kos ile tartışma ve konuşma imkanı bulduklarını belirtti.
- ❑ Avrupa Yatırım Bankası ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) gibi Avrupa merkezli uluslararası finans kuruluşlarının üst düzey yöneticilerinin de toplantılara katıldığına işaret eden Şimşek, Türkiye'deki yatırımları ve buraya finansman imkanlarını konuştuklarını vurguladı.
- ❑ Bakan Şimşek, iş çevreleri için yüksek düzeyli diyalog toplantısı da yaptıklarını, ardından AB yetkilileriyle birebir görüşmelerde bulunduğunu aktararak, "Atmosfer oldukça yapıcıydı. Ekonomide diyalog iyi başladı diyebilirim. İnşallah bu diyalog diğer diyalogların da önünü açar. Özellikle hem ulaşımda hem enerjide olsun hem siyasi alanda diyalogların güçlenmesini sağlar veya önünün açılmasını sağlar." şeklinde konuştu.
- ❑ Türkiye-AB Yüksek Düzeyli Ekonomik Diyalogu kapsamında dördüncü toplantının tamamlandığını bildiren Şimşek, beşinci toplantının gelecek sene Türkiye'de gerçekleştirilmesi kararı aldıklarını ifade etti.

Bu hafta yatırım araçlarının performansı

- ❑ BIST 100 endeksi, en düşük 9.339,67 puanı ve en yüksek 9.643,17 puanı gördükten sonra haftayı, önceki hafta kapanışının yüzde 2,90 altında 9.379,83 puandan tamamladı.
- ❑ Kapalıçarşı'da işlem gören 24 ayar külçe altının gram satış fiyatı bu hafta yüzde 0,80 azalışla 3 bin 720 liraya, cumhuriyet altınının satış fiyatı da yüzde 0,77 düşüşle 25 bin 180 liraya indi.

Haftanın teknoloji haberleri

- ❑ Apple, Perşembe günü piyasa değerinde 300 milyar dolardan fazla kayıp yaşadı ve CEO Tim Cook'un yönetimi ikna etme çabalarına rağmen, Donald Trump'ın gümrük vergileri saldırısının Wall Street'teki en büyük kayıplarından biri oldu.
- ❑ Avrupa Birliği düzenleyicileri, Elon Musk'ın sosyal medya platformu X'e , yasadışı içerik ve dezenformasyonla mücadele için çığır açan bir yasayı ihlal ettiği gerekçesiyle büyük cezalar (1 milyar dolardan fazla) vermeye hazırlanıyor. Planlar hakkında bilgi sahibi dört kişiye göre, bu hamle Başkan Trump'ın en yakın danışmanlarından birini hedef alarak ABD ile gerginliği tırmandırabilir.
- ❑ Facebook, Instagram ve WhatsApp'ın sahibi olan şirketin hisseleri Perşembe günü 52 dolar düşerek 531,62 dolara geriledi ve Cuma günü tekrar düşüşe geçti. Meta, Perşembe günü toplamda piyasa değerinin yüzde 9'unu kaybetti.
- ❑ Microsoft 'hafızalı' yapay zeka asistanını tanıttı: Seattle merkezli grup, Cuma günü 50. yıl dönümünü kutlamak için düzenlediği bir etkinlikte, "hafıza" geliştiren ve aile doğum günleri ve hobiler gibi önemli ayrıntıları hatırlayabilen kişiselleştirilmiş bir "Copilot" duyurdu. Şirketin tüketici yapay zeka şefi ve Google'ın DeepMind biriminin kurucu ortağı Mustafa Süleyman, dijital asistanının bağımsız olarak bilet rezervasyonu yapabilme, rezervasyon yapabilme ve çevrimiçi alışveriş yapabilme gibi çeşitli özelliklerin ön izlemesini yaptı.
- ❑ Samsung, ABD'deki üretim tesislerine onlarca milyar dolar yatırım yapmasına rağmen büyük ABD'li müşterileri güvence altına alma mücadelesi verirken, sıkıntıda ki yarı iletken bölümünü ayakta tutmak için Çinli teknoloji gruplarına yöneldi.
- ❑ ABD Başkanı Donald Trump, Pekin'in, TikTok'un Çinli sahibi ByteDance'in ABD'de yasaklanmamak için popüler video paylaşım uygulamasını elden çıkarmasına izin vermesi halinde Çin mallarına uygulanan gümrük vergilerini düşürebileceğini söyledi.
- ❑ Donald Trump'ın sosyal medya şirketinin hisseleri, küresel yatırımcıların Trump'ın "kurtuluş günü" tarifelerine hazırlandığı sırada, düzenleyici bir başvurunun başkanın 2,3 milyar dolarlık hissesinin tamamını satmasına olanak tanınmasının ardından düşüş yaşadı.
- ❑ Nikkei Asya'dan Yifan Yu'nun haberine göre, Çinli BYD, CEO'su Elon Musk'ın siyasi faaliyetleri nedeniyle tepki çeken ABD'li otomobil üreticisi Tesla'yı üst üste ikinci çeyrekte elektrikli araç satışlarında geride bıraktı.
- ❑ PwC China, likiditeyi artırmayı ve iflas eden Çinli gayrimenkul geliştiricisi Evergrande'nin denetiminden kaynaklanan mali çöküşün üstesinden gelmeyi hedefleyen Büyük Dörtlü firması Dark Lab siber güvenlik kolunu özel bir satın alma anlaşmasıyla devretmeyi planlıyor.

Haftadan kalanlar

- ❑ İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, sosyal medyada 'boykot çağrısı yapanlar' hakkında, nefret ve halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçlarından soruşturma başlattı.
- ❑ 2 Nisan'da boykot yapılması yönündeki çağrılara CHP destek verirken AK Parti tepki gösterdi. İş dünyasının temsilcileri de peş peşe açıklama yaparak boykot çağrılarını eleştirdi.
- ❑ Türkiye'de, 2026 kışından itibaren doğalgazda da kademeli faturalandırma dönemine geçilecek.
- ❑ İSO İmalat PMI, faaliyet koşullarındaki yavaşlama eğiliminin bir yılı geride bıraktığına işaret ederek martta 47,3 oldu. Martta 47,3 olarak ölçülen manşet PMI, şubattaki 48,3 seviyesine göre azalma kaydederek 2024'ün Ekim ayından bu yana en düşük değeri aldı. Martta yeni siparişler üst üste 21. kez aylık bazda yavaşlama sergiledi. Benzer şekilde yeni ihracat siparişlerinde de Kasım 2022'den bu yana en sert düşüş görüldü.
- ❑ Türk üreticiler dış pazarda pay kaptırdığı Çin'e iç pazarda da karşı koymakta zorlanıyor. Baskılanan döviz kurunun tüketim malları ithalatına yaptığı pozitif katkının etkisiyle Çin'den yapılan ithalat son 5 yılda neredeyse 2 kat artarak 42 milyar dolara ulaştı.
- ❑ FT: Fransız aşırı sağcı lider Marine Le Pen, siyasi kariyerini kurtarmak için saldırıya geçti; ABD'den Romanya'ya kadar birçok popülist lideri taklit ederek, hakimlerin "siyasallaştırılması" ve kendisini ortadan kaldırmaya çalışan "sistem"e saldırdı. Le Pen'e pazartesi günü beş yıl boyunca seçimlere katılma yasağı getirildi.
- ❑ Yüksek enflasyon ve yüksek faiz döneminde tüketici kredileri ve bireysel kredi kartlarında artan takipteki alacak oranı KOBİ kredilerinde dikkat çekmeye başladı. 100 milyar lirayı aşan takipteki alacak hacmiyle KOBİ kredilerinde takipteki alacak oranı 2 yılın zirvesine yükseldi.
- ❑ Otomobil ve hafif ticari araç pazarı 2025 Mart ayında yüzde 6,4, otomobil pazarı yüzde 5,5 ve hafif ticari araç pazarı yüzde 10,2 oranında arttı. Otomobil ve hafif ticari araç satışları mart ayında geçen yıla göre yeni zirvesini görürken, elektrikli ve hibrit otomobillerin de pazardan aldığı pay yüzde 42'yi aşarak zirve tazeledi.
- ❑ Ticaret Bakanı Bolat, mart ayı dış ticaret verilerini açıklarken, "Martta tarihimizin en yüksek ikinci mart ayı ihracat rakamını elde ettik ve ihracat yüzde 3,2 oranında artışla 23,4 milyar dolar oldu" dedi.
- ❑ Facebook, X, WhatsApp, YouTube gibi internet tabanlı küresel sosyal medya şirketlerine, Türkiye'de de şirket kurma zorunluluğu getiriliyor. Yeni yönetmelikte ayrıca milli güvenlik gerekçesiyle sosyal medyaya erişimin engellenebileceği belirtiliyor.
- ❑ AA: Otomotiv martta 3,5 milyar dolarla en fazla ihracat yapan sektör oldu.